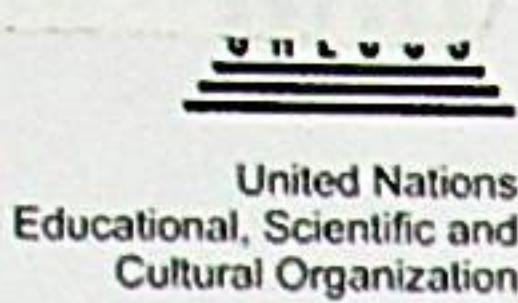

Р

1575219

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Благодійний Фонд
«ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ І ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї»

ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Методичний посібник «Попередження насильства в закладах освіти» адресовано адміністрації, учителям, психологам, соціальним педагогам закладів загальної середньої освіти, студентам педагогічних спеціальностей. У виданні представлено міжнародно визнані підходи до попередження насильства та цькування у закладах освіти, рекомендації щодо управлінських та просвітницьких заходів для створення безпечноого і вільного від насильства простору. Використовуючи їх, заклади освіти зможуть розробити власну стратегію попередження та протидії насильству, реагувати на такі випадки, надавати допомогу тим, хто зазнав, учинив або став свідком насильства.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	6
ПОДЯКА	7
ВСТУП.....	9

1. ЯВИЩЕ НАСИЛЬСТВА В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

1.1. Насильство в закладі освіти – відповідь на проблему в Україні	12
1.2. Види й форми насильства в закладі освіти.....	17
1.3. Чинники насильства	25
1.4. Учасники насильства	29
1.5. Насильство внаслідок дискримінації за станом здоров'я: здобувачі освіти і працівники закладу освіти, які живуть з ВІЛ	32
1.6. Вікові відмінності	33
1.7. Наслідки неналежного реагування на випадки насильства	34
1.8. Наслідки для постраждалих, свідків та кривдників.....	35
1.9. Наслідки для закладу освіти	37

2. ЗАГАЛЬНОШКОЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ

2.1. Модель здорової школи.....	40
2.2. Управлінські і просвітницькі рішення для профілактики насильства та булінгу.....	42
2.3. Політика закладу освіти щодо попередження і протидії насильству	43
2.4. Статут закладу освіти.....	44
2.5. Правила поведінки у закладі освіти	45
2.6. План заходів щодо попередження насильства	46
2.7. Взаємодія закладу освіти з іншими організаціями та установами.....	46
2.8. Навчання керівників закладів освіти та вчителів	47
2.9. Інформування батьків	49
2.10. Профілактична робота зі здобувачами освіти.....	50
2.11. Відповіальність і дії працівників закладу освіти.....	52

3. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ, ВИЯВЛЕННЯ І РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ НАСИЛЬСТВА, НАДАННЯ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ КОНФЛІКТНОЇ СИТУАЦІЇ

3.1.	Заходи безпеки на території закладу освіти	58
3.2.	Підтримка позитивного соціально-психологічного клімату у класі.....	59
3.3.	Реагування на випадки насильства	61
3.4.	Дії учасників освітнього процесу	62
3.5.	Залучення здобувачів освіти до попередження та вирішення конфліктів.....	67
3.6.	Залучення батьків до попередження та вирішення конфліктів	68

4. ДОДАТКИ

4.1.	Рекомендації з вивчення соціально-психологічного клімату в закладі освіти з метою протидії насильству та булінгу	72
4.2.	Практичні рекомендації для керівників та працівників закладів освіти з попередження дискримінації здобувачів освіти та працівників закладу освіти, які живуть з ВІЛ	77
4.3.	Зразок структури документа «Політика закладу освіти щодо попередження та протидії насильству»	82
4.4.	Зразок плану заходів щодо запобігання насильству та булінгу в закладі освіти	83
4.5.	Зразок програми навчальних семінарів для керівників, педагогів та співробітників закладу освіти	88
4.6.	Орієнтовна тематика питань для обговорення на батьківських зборах.....	92
4.7.	Зразок журналу обліку випадків насильства і вжитих заходів.....	94
4.8.	Зразок положення про службу примирення (медіації) в закладі освіти.....	96

5. КОРИСНІ РЕСУРСИ 99

6. ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА 100